

97/02.00.01.00/2025

Yhteinen kirkkoneuvosto 20.11.2025 § 215

Esittelijä Hallinto- ja talousjohtaja Timo Laakso

Esittely Yhteinen kirkkoneuvosto käsitteli kokouksessaan 18.9.2025 vuoden 2026 talousarvioehdotuksen. Talousarvion käyttötalous- ja investointiosasta päätettiin pyytää seurakuntaneuvostoilta lausunnot siten, että lausunnot ovat kirjaamossa ja taloushallinnossa viimeistään torstaina 30.10.

Saadut lausunnot esitetään ensin seurakunnittain. Lausunnoissa nousevat päälinjaisiksi asioiksi seurakuntien varojen riittävyys tulevaisuudessa, yhteiset seurakunnalliset tehtävät ja seurakuntien toimitilat seurakunnallisen toiminnan tukena.

Kirkkoneuvoston vastauksessa on otettu huomioon kaikki saapuneet lausunnot ja niihin vastataan yhdellä, kaikille annettavalla yhteisellä vastauksella. Esitys kirkkoneuvoston vastaukseksi esitetään kaikkien seurakuntien lausuntojen jälkeen.

Tuomiokirkkoseurakunnan seurakuntaneuvosto:

Talousarviosta:

Yleisen palkkakehityksen vuoksi myös seurakuntien palkkamenot ovat kasvussa. Tämä johtaa puolestaan toimintamäärärahojen supistumiseen. Ilman seurakunnille annettuja määrärahakorotuksia monet seurakuntayhtymän seurakunnista joutuisivat vähentämään henkilöstöään ja toimintaansa.

Seurakunnalliseen toimintaan esitetyllä 4,8% henkilöstömäärärahojen korotuksella on merkittävä vaikutus seurakuntien talouteen. Sen avulla seurakuntien nykyisen toiminnan tasoa pystytään pitämään yllä ja työtä pystytään toivottavasti myös kehittämään.

Yhteisen seurakuntatyön kehittämiseen on panostettu ja hankkeiden kautta uudet avaukset ovat mahdollisia. Yhteisen seurakunnallisen työn suuntaa pidetään hyvänä. Myös yhteinen seurakunnallinen toiminta ja lähetysjärjestöille annettavat avustukset ovat osa seurakuntien toimintaa, vaikka niiden määrärahat sijoittuvat kolmanteen pääluokkaan.

Investointisuunnitelmasta:

Turun tuomiokirkon peruskorjaus on seurakuntayhtymän tärkein rakennushanke, jonka onnistumista seurataan kaikkialla Suomessa. Peruskorjauksessa tehtävät ratkaisut ja kirkkotilan käytön monipuolistaminen tulevat vaikuttamaan lukuisien kirkkojen

peruskorjaussuunnitteluun tulevaisuudessa. Hankkeen laadukkaaseen läpiviemiseen tulee olla tarvittava resurssi. Eerikinkadun/Aninkaistenkadun kiinteistöt toimivat sekä toimistoina että Tuomiokirkkoseurakunnan ainoana seurakuntatalona. Myös Tuomiokirkkoseurakunnan työntekijöiden työtilat ovat Eerikinkadulla. Sinne sijoittuu myös keskustan Varikko ja tulevaisuudessa myös Nuorten aikuisten yhteisö. Kiinteistön peruskorjauksessa seurakunnallisen toiminnan tulee olla keskiössä ja suunnitelmia on tehtävä seurakuntalaisia palvelevasta näkökulmasta. Seurakuntayhtymän kiinteistöjen tulee palvella seurakunnallista toimintaa tai hyödyttää sitä taloudellisesti. Muusta kiinteistökannasta tulee luopua kokonaan. Kiinteistöjä on vähennettävä, mutta vähentämisen on perustuttava kokonaissuunnitteluun, jolla varmistetaan kirkon läsnäolo strategisesti tärkeillä alueilla. Tilojen yhteiskäyttöä tulee lisätä.

Mikaelinseurakunnan seurakuntaneuvosto:

Seurakuntayhtymän taloudellinen tilanne näyttäytyy yllättävänkin positiivisena. Verotulojen kasvu tuo taloudellista resurssia, eikä kirkollisveroprosentin tarkastelulle ole tässä tilanteessa syytä. Sijoitustuotot tuovat myös hyvän lisän talouteen.

Huolta herättää investointien samanaikaisuus ja siihen liittyvä investointimenojen kasvu, mikä toisaalta on ymmärrettävää rakennuskannan ikääntyessä ja toiminnan haasteisiin vastaamisessa. Seurakuntayhtymässä on jatkossa pidettävä huolta siitä, että taloutta suunnataan toimintaan eikä seiniin.

Mikaelinseurakunnan seurakuntaneuvosto pitää hyvänä sitä, että nyt ensi vuoden 2026 talousarviossa on huomioitu seurakunnille jaettava korotettu prosenttiosuus palkkausmäärärahoihin. Ruohonjuuritason seurakuntatyöhön on panostettava ja talouden lisäraami vuodelle 2026 on hyvin tervetullut.

Martinseurakunnan seurakuntaneuvosto:

Seurakuntaneuvosto pitää yhteisen kirkkoneuvoston yksimielisesti tekemää päätöstä henkilöstöbudjetin 4,8%:n korotuksesta tervetulleena asiana. Seurakuntaneuvoston mielestä seurakunnalla on sen myötä riittävät taloudelliset edellytykset toimia.

Samalla seurakuntaneuvosto kuitenkin kantaa huolta seurakuntien toimintaedellytyksistä tulevaisuudessa ja pitää tärkeänä, että seurakunnallisen toiminnan taloudelliset edellytykset ovat jatkossakin riittävät. Seurakunnat ovat kirkon perusyksiköitä.

Seurakuntaneuvosto on tyytyväinen Hirvensalon seurakuntakeskuksen valmistumisesta. Seurakuntaneuvosto pyytää kiinnittämään huomiota siihen, että kiinteistöissä tulee olemaan riittävästi vahtimestarityövoimaa.

Seurakuntaneuvosto pitää erittäin tärkeänä edetä Martinkirkossa parannus- ja kunnostustoimissa, jotka kirjattiin v. 2025 helmikuussa pidetyssä katselmuksessa. Erityisesti kirkon esteettömyyteen ja

saavutettavuuteen tulee kiinnittää huomiota. Siksi seurakuntaneuvosto pitää tärkeänä, että vuoden 2026 budjettiin varataan määrärahat Martinkirkon korjaus- ja parannustoimien suunnittelutyön käynnistämiseksi.

Katariinanseurakunnan seurakuntaneuvosto:

Katariinanseurakunta on edellisinä vuosina kiinnittänyt huomiota lausunnoissaan seurakunnallisen määrärahan riittävyyden turvaamiseen.

Yhteinen kirkkoneuvosto teki 18.9. kokouksessaan päätöksen, jonka mukaan seurakunnille myönnettävää määrärahaa korotetaan henkilöstökulujen osalta 4,8 %. Katariinanseurakunnan kohdalla tämä tarkoittaa noin 48 000 €. Se on merkittävä panostus seurakunnalliseen toimintaan.

Erityisen tärkeää määrärahojen korotus on Katariinanaseurakunnalle, sillä alueen väestöstä seurakuntaan kuuluu vain noin 45 %. Seurakunta palvelee kuitenkin huomattavasti suurempaa joukkoa, kuin seurakunnan jäsenmäärä antaa ymmärtää. On myönteistä huomata, että seurakuntien perustyöhön halutaan panostaa. Samalla päätös korottaa seurakuntien määrärahaa tarkoittaa, että kiinteistökantaa täytyy tarkastella kriittisesti ja kiinteistöjen määrää vähentää. Investointisuunnitelmassa on turvattava riittävät seurakunnalliset tilat, mutta kaikkia tiloja on pystyttävä tarkastelemaan kriittisesti.

Päätös perustaa Varikkoja ja siirtää yhteisen kasvatuksen ja diakonian työntekijöitä seurakuntiin on ollut tärkeä uudenlaisen työn mahdollistaja seurakunnissa. Ilman yhteisen seurakuntatyön henkilöstön resurssien kohdentamista seurakuntiin muutos ei olisi ollut mahdollinen.

Katariinanseurakunnan seurakuntaneuvosto kantaa huolta siitä, että seurakuntien henkilöstö- ja toimintamäärärahat riittäisivät myös tulevaisuudessa seurakunnalliseen toimintaan. Tähän on kiinnitettävä jatkossakin erityistä huomiota.

Maarian seurakunnan seurakuntaneuvosto:

Maarian seurakunnan seurakuntaneuvosto puoltaa seurakuntayhtymän talousarvioehdotuksen ja investointiehdotuksen hyväksymistä.

Talousarvioehdotuksessa henkilöstömäärärahojen korotus (4,8 %) on merkittävä seurakuntien toimintaedellytysten kannalta. Maariassa sen turvin pystytään palkkaamaan työntekijä, jota kipeästi tarvitaan vuonna 2025 tehtyjen henkilöstövähennysten vuoksi. Tehty korotus on erittäin tärkeä seurakunnan toiminnan jatkuvuuden ja kehittämisen kannalta.

Seurakuntaneuvosto kantaa huolta siitä, että seurakuntien taloudelliset ja henkilöstöresurssit riittävät myös tulevaisuudessa seurakunnalliseen toimintaan.

Henkilöstön siirtäminen yhteisestä seurakuntatyöstä seurakuntiin aiheuttaa talousvaikutuksia. Tulevaisuudessa on tärkeää, että toimintamäärärahojen budjetointi toteutetaan toimivalla ja tasapuolisella tavalla. Seurakunnissa esihenkilöiden ja johdon on voitava suunnitella ja seurata budjettia.

Seurakuntaneuvosto korostaa kiinteistöjen ja tilojen riittävyyden, esteettömyyden ja monipuolisen käytön merkitystä seurakunnallisen toiminnan tukena. Kiinteistöinvestoinneissa ja korjauksissa tulee ottaa huomioon seurakuntalaisten tarpeet.

Åbo svenska församlingens församlingsrådet:

1. Utan den höjning av budgetmedlen som beviljats för församlingarnas personalutgifter hade det varit svårt för församlingen att klara budgetåret 2026. För detta vill vi rikta ett varmt tack till Gemensamma kyrkorådet.

2. Samtidigt behövs en mer långsiktig lösning för att trygga församlingarnas kärnverksamhet. Många församlingar kämpar med att ha tillräckligt med personal för att klara de grundläggande uppgifterna. För att säkra kyrkans framtid i Åbo och S:t Karins behöver vi fortsätta satsa på församlingarna. Strukturförändringen som trädde i kraft den 1 september 2025 är ett viktigt steg framåt – men församlingarnas ekonomiska situation är fortfarande alltför ansträngd.

3. I år har församlingarna inte möjlighet att skicka ut adventskalendrar till medlemmarna per post. Orsaken är de ökade personalutgifterna och postningsavgifterna. Här uppstår frågan om sådana satsningar i framtiden bör bekostas av de enskilda församlingarna eller gemensamt av samfälligheten – i detta fall av kommunikationsenheten.

4. Det är oklart hur den föreslagna investeringsbudgeten för Aurelia ska fördelas men önskar att innergården prioriteras eftersom det projektet har dragit ut på tiden. Därtill är det brådskande att det införskaffas ett nytt elpiano till lilla salen eftersom pianot i lilla salen i Aurelia har donerats och flyttats till S:ta Katarina kyrka, där det kommer bättre till sin rätt.

5. Församlingen är tacksam för den stora investering som görs i renoveringen av Åbo domkyrka. Det är mer hållbart att satsa ordentligt på en totalrenovering – då håller investeringarna längre och ger bättre resultat över tid.

Henrikinseurakunnan seurakuntaneuvosto:

Henrikinseurakunnan seurakuntaneuvosto on tyytyväinen talousarvioehdotukseen. Erityisesti pääluokan 2 määrärahan korotus on seurakuntien toiminnan kannalta merkittävä asia.

Paattisten seurakunnan seurakuntaneuvosto:

Yhteisen seurakuntatyön kehittämishanke on aiheuttanut paljon työtä, suuria muutoksia ja epävarmuutta seurakunnissa ja seurakuntalaisissa. Seurakuntaneuvosto toivoo, että riittäväillä

resursseilla turvataan seurakunnan varhaiskasvatus- ja perhekerhotyö myös tulevaisuudessa. Huolta aiheuttaa erityisesti sijaisten saaminen Kasvatusasiankeskuksen sijaispalvelun loputtua. On vielä epäselvää, mistä maksetaan ulkopuolelta hankittavien sijaisten palkkiot.

Perustetut varikot ovat Paattisten seurakuntalaisten ulottumattomissa pitkän välimatkan takia. Tuomiokirkko ja Maarian kirkko ovat ensi kesänä suljettuna. Se aiheuttaa paineita muihin kirkkoihin erityisesti vihkimisten osalta. Se merkitsee näiden seurakuntien kanttorien työtehtävien siirtymistä muiden seurakuntien kanttoreille. Paattisten seurakunnassa kanttorin tehtäviä tehdään toimituspalkkioilla, joten niiden määrä tulee kasvamaan, mikäli työnjakoa ei suunnitella uudelleen uudessa tilanteessa. Sama koskee mainittujen kirkkojen suntioita. Paattisten seurakunnassa olisi tarvetta yhdelle suntiolle lisää ensi vuonna. Pyhän Ristin kappelin sulkeminen tulee myös aiheuttamaan työpaineita seurakuntien kirkoissa.

Seurakuntaneuvosto kiittää Paattisten kirkon äänentoiston uusimisesta ja määrärahojen korotuksesta henkilöstökulujen osalta.

Kaarinan seurakunnan seurakuntaneuvosto:

Seurakuntaneuvosto pitää talousarvioesitystä realistisena ja toiminnan turvaavana. Säästö määrärahan käyttö toteutetaan jälleen suunnitelmallisesti.

Seurakuntaneuvosto kiittää kiinteistöpalvelujen ponnistuksia Littoisten seurakuntatalon kaavamuutoksen aikaansaamiseksi ja suunnittelumäärärahan varaamista hankkeelle.

Yhteisen kirkkoneuvoston vastaus seurakuntien lausuntoihin:

Taloudelliset näkymät ja seurakuntien varojen riittävyys

Jäsenmäärän ja kirkollisveron reaalin kehitys lähtee lähivuosina todennäköisesti nykyistä suurempaan laskuun ja tästä syystä kertynyt vakavaraisuus tulee käytettäväksi tulevaisuudessa. Toistaiseksi seurakuntayhtymän on tavoitteellista järjestää toimintaansa siten, että se mahdollistuu vuotuisen tulorahoituksen puitteissa.

Sekä paikallisseurakuntien, että koko yhtymän tasolla on kiinnitettävä toiminnan suunnittelussa huomiota siihen, mikä on seurakunnallisen toiminnan perustehtävää ja sitä tukevaa toimintaa, ja mikä voidaan jättää tekemättä. Tulevien vuosien kirkollisverojen ennakointi ja rahoitustoimen tuottotasot tulevat asettamaan osaltaan haasteita seurakuntayhtymän talouden tasapainon tavoittelussa.

Toimintaa on pystyttävä tarvittaessa muuttamaan ajan vaatimusten ja talouden realiteettien mukaisiksi. Pitkäjänteinen toiminnan ja henkilöstön suunnittelu ja samassa yhteydessä tehtävä yksiköiden välisen yhteistyön mahdollisuuksien selvittäminen on tärkeää. Koko yhtymän luonnollista henkilöstöpoistumaa on jatkossa pystyttävä

hyödyntämään, jotta toimintaa voidaan kohdentaa yhä vaikuttavammin toiminnan painopistealueille.

Yhteinen kirkkoneuvosto korotti seurakunnallista määrärahaa 4,8 % vuodelle 2026, yhteensä 453t euroa. Tällä turvataan paikallisseurakuntien toiminta vuonna 2026.

Vuosina 2024–2025 on valmisteltu uusi organisaatiomalli seurakunnallisten tehtävien hoitamiseen. Uusi organisaatio aloitti toimintansa 1.9.2025. Toimintamalliin sisältyy uusia palveluja Turun ja Kaarinan asukkaille, jotka on mahdollistettu erikseen päätetyillä lisäpanostuksilla. Yhteisten seurakunnallisten tehtävien ja paikallisseurakuntien väliseen kustannusten jakoon on tulossa ohjeistus. Pääsääntö on, että seurakuntiin siirtyneiden työntekijöiden kustannukset katetaan suoraan seurakuntayhtymästä.

Vuoden 2027 seurakunnallista määrärahaa valmistelevaan asetetaan määrärahajakotoimikunta, joka tekee esityksen määrärahasta jatkossa.

Toimitilat, kiinteistöt ja kiinteistökulut

Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymän kiinteistöstrategia on päivitetty vuoden 2025 aikana. Kiinteistöstrategiaan kirjattu toiminta-ajatus ”Toimivat, terveelliset ja turvalliset tilat kulttuuriperintö ja talous huomioiden” ohjaa kiinteistöjen ylläpitoa ja kehittämistä. Tilojen toimivuuteen, esteettömyyteen, energiatehokkuuteen ja hyvään sisäilmaan panostetaan, mikä ohjaa investointien suunnittelua ja toteutusta.

Koska kiinteistöjen ylläpitokustannukset nousevat energian, palveluiden, kiinteistöveron ja ostopalveluiden kustannusnousun takia vuosittain keskimäärin noin 4 %, voi kiinteistökustannuksia pitää kurissa vain kiinteistöjä vähentämällä ja säilytettävien kiinteistöjen tekniseen kuntoon, energiatehokkuuteen, toiminnallisuuteen, esteettömyyteen ja monikäyttöisyyteen panostamalla. Tällä hetkellä seurakuntayhtymän kiinteistöihin tehdään poikkeuksellisen paljon investointeja, koska investointivelkaa on kertynyt runsaasti viime vuosikymmenten aikana.

Investointien määrä rasittaa osaltaan seurakuntayhtymän taloutta kasvaneiden korkokulujen ja lisääntyvien poistojen kautta. Päivitetty kiinteistöstrategia ja esitetty investointisuunnitelma tukevat seurakuntien lausuntojen mukaista näkemystä ja tavoitetta myös toiminnallisten näkökohtien, esteettömyyden sekä monikäyttöisyyden huomioimisessa tiloja kehitettäessä. Tilojen vähentämisessä ja taloudellisten toimintaedellytysten varmistamisessa tarvitaan hyvää yhteistyötä ja seurakuntien myötävaikutusta. Sisäisten vuokrien avulla saataisiin läpinäkyvyyttä tilakustannuksiin ja pystyttäisiin vaikuttamaan siihen, että tilojen vähentämisen hyöty konkretisoituisi juuri kyseiselle tiloja vähentävälle seurakunnalle eikä vain yhteisvastuullisesti.

Yhteinen kirkkoneuvosto antaa paikallisseurakuntien lausuntoihin seuraavan vastauksen:

Taloudelliset näkymät ja seurakuntien varojen riittävyys
Jäsenmäärän ja kirkollisveron reaalin kehitys lähtee lähivuosina todennäköisesti nykyistä suurempaan laskuun ja tästä syystä kertynyt vakavaraisuus tulee käytettäväksi tulevaisuudessa. Toistaiseksi seurakuntayhtymän on tavoitteellista järjestää toimintansa siten, että se mahdollistuu vuotuisen tulorahoituksen puitteissa. Sekä paikallisseurakuntien, että koko yhtymän tasolla on kiinnitettävä toiminnan suunnittelussa huomiota siihen, mikä on seurakunnallisen toiminnan perustehtävää ja sitä tukevaa toimintaa, ja mikä voidaan jättää tekemättä. Tulevien vuosien kirkollisverojen ennakointi ja rahoitustoimen tuottotasot tulevat asettamaan osaltaan haasteita seurakuntayhtymän talouden tasapainon tavoittelussa.

Toimintaa on pystyttävä tarvittaessa muuttamaan ajan vaatimusten ja talouden realiteettien mukaisiksi. Pitkäjänteinen toiminnan ja henkilöstön suunnittelu ja samassa yhteydessä tehtävä yksiköiden välisen yhteistyön lisääminen on tärkeää. Koko yhtymän luonnollista henkilöstöpoistumaa on jatkossa pystyttävä hyödyntämään, jotta toimintaa voidaan kohdentaa yhä vaikuttavammin toiminnan painopistealueille.

Yhteinen kirkkoneuvosto korotti seurakunnallista määrärahaa 4,8 % vuodelle 2026, yhteensä 453t euroa. Tällä turvataan paikallisseurakuntien toiminta vuonna 2026. Vuosina 2024–2025 on valmisteltu uusi organisaatiomalli yhteisten seurakunnallisten tehtävien hoitamiseen. Uusi organisaatio aloitti toimintansa 1.9.2025. Toimintamalliin sisältyy uusia palveluja Turun ja Kaarinan asukkaille, jotka on mahdollistettu erikseen päätetyillä lisäpanostuksilla.

Yhteisten seurakunnallisten tehtävien ja paikallisseurakuntien väliseen kustannusten jakoon on tulossa ohjeistus. Pääsääntö on, että seurakuntiin siirtyneiden työntekijöiden kustannukset katetaan suoraan seurakuntayhtymästä. Vuoden 2027 seurakunnallista määrärahaa valmistelemaan asetetaan määrärahajakotoimikunta, joka tekee esityksen määrarahasta jatkossa.

Toimitilat, kiinteistöt ja kiinteistökulut
Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymän kiinteistöstrategia on päivitetty vuoden 2025 aikana. Kiinteistöstrategiaan kirjattu toiminta-ajatus ”Toimivat, terveelliset ja turvalliset tilat kulttuuriperintö ja talous huomioiden” ohjaa kiinteistöjen ylläpitoa ja kehittämistä.

Tilojen toimivuuteen, esteettömyyteen, energiatehokkuuteen ja hyvään sisäilmaan panostetaan, mikä ohjaa investointien suunnittelua ja toteutusta. Koska kiinteistöjen ylläpitokustannukset nousevat energian, palveluiden, kiinteistöveron ja ostopalveluiden kustannusnousun takia vuosittain keskimäärin noin 4 %, voi kiinteistökustannuksia pitää kurissa vain kiinteistöjä vähentämällä ja säilytettävien kiinteistöjen tekniseen kuntoon, energiatehokkuuteen, toiminnallisuuteen, esteettömyyteen ja monikäyttöisyyteen panostamalla. Tällä hetkellä seurakuntayhtymän kiinteistöihin

tehdään poikkeuksellisen paljon investointeja, koska investointivelkaa on kertynyt runsaasti viime vuosikymmenten aikana. Investointien määrä rasittaa osaltaan seurakuntayhtymän taloutta kasvaneiden korkokulujen ja lisääntyvien poistojen kautta.

Päivitetty kiinteistöstrategia ja esitetty investointisuunnitelma tukevat seurakuntien lausuntojen mukaista näkemystä ja tavoitetta myös toiminnallisten näkökohtien, esteettömyyden sekä monikäyttöisyyden huomioimisessa tiloja kehitettäessä. Tilojen vähentämisessä ja taloudellisten toimintaedellytysten varmistamisessa tarvitaan hyvää yhteistyötä ja seurakuntien myötävaikutusta. Sisäisten vuokrien avulla saataisiin läpinäkyvyyttä tilakustannuksiin ja pystyttäisiin vaikuttamaan siihen, että tilojen vähentämisen hyöty konkretisoituisi juuri kyseiselle tiloja vähentävälle seurakunnalle eikä vain yhteisvastuullisesti.

Käsittely

Todettiin, että esimerkiksi seurakuntien välisellä sisäisellä yhteistyöllä voisi saada hoidettua pienet henkilöstön resurssivajeet.

Päätös

Esityksen mukaan Käsittely-kohta huomioiden.